

Cyrille Fijnaut en Robby Roks

**DE RECHERCHE EN DE
ZWARE MISDAAD IN
ROTTERDAM
1966-1996**

Boom

Kaart omslag: © Ilias Tukhtarev
Omslagontwerp: Bart van den Tooren
Vormgeving binnenwerk: Steven Boland
Bijlagen: Gerrit van Omme

© 2020 Cyrille Fijnaut en Robby Roks

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor het overnemen van (een) gedeelte(n) uit deze uitgave in bijvoorbeeld een (digitale) leeromgeving of een reader in het onderwijs (op grond van artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot Stichting Uitgeversorganisatie voor Onderwijslicenties, Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.stichting-uvo.nl.

*No part of this book may be reproduced in any way whatsoever
without the written permission of the publisher.*

ISBN 9789024439300

NUR 680

www.boomgeschiedenis.nl

www.boomuitgeversamsterdam.nl

Inhoud

Voorwoord	11
1 Algemene inleiding	15
Waarom van 1966 tot 1996?	15
De opstart en het verloop van het onderzoeksproject	18
De context van het project op nationaal niveau	18
De afwijzing van het onderzoeksvoorstel door het WODC	19
De voortzetting van het project met ‘eigen’ middelen	21
Een toelichting bij de bronnen van het project	23
De complementaire onderzoeks- en beleidsprojecten	31
Vijf onderzoeksprojecten	32
Vier beleidsprojecten	34
De relevantie van het boek voor deze tijd	38
De verdere opbouw van deze studie	41
2 De herinrichting van de Recherche in 1968	47
Inleiding	47
Het verleden van de toenmalige Recherche	48
De discussie over de modernisering van de Recherche	51

De oprichting van het Bureau Hoofd Recherche Dienst in 1968	56
De organisatorische en operationele ontwikkelingen in de jaren 1968-1970	61
De ontwikkelingen op het niveau van het Bureau Hoofd Recherche Dienst	61
De ontwikkelingen op het niveau van de Eerste Afdeling	65
De ontwikkelingen op het niveau van de Afdelingen II tot VI	67
De ontwikkelingen op het niveau van de Zedenpolitie	69
De organisatorische en operationele ontwikkelingen in de jaren 1971-1975	70
De ontwikkelingen op het niveau van het Bureau Hoofd Recherche Dienst	70
<i>De eerste signalen van veranderingen in de zware misdaad</i>	70
<i>De gebrekkige aanpassingen van de organisatie om het tijt te keren</i>	76
<i>De opbouw van een volwaardige Criminele Inlichtingendienst</i>	79
De ontwikkelingen op het niveau van de Eerste Afdeling	84
De ontwikkelingen op het niveau van de Afdelingen II tot VI	88
De ontwikkelingen op het niveau van de Zedenpolitie	89
Besluit	91
3 De herinrichting van de Recherche in 1978 en 1985-1986	95
Inleiding	95
De herinrichting van de Recherche in 1978	96
Wel georganiseerde misdaad, maar niet naar Amerikaans model	96
In de aanloop naar de reorganisatie	99
De bla(a)uwdruk van de nieuwe inrichting	104
Het voornaamste struikelblok: het grote gebrek aan mensen	107
De organisatorische en operationele ontwikkelingen rond 1980	110
De ontwikkelingen op het niveau Commissariaat Staf en Ondersteuning	110
<i>De Criminele Inlichtingendienst</i>	111
<i>De Afdeling Observatie</i>	112
<i>De Afdeling Opsporing en Aanhouding</i>	115
De ontwikkelingen op het niveau van de Afdelingen en de Zedenpolitie	116
<i>De Afdeling Recherche Centrum</i>	116
<i>De Afdeling Recherche Noord/West</i>	117
<i>De Afdeling Recherche Zuid</i>	118
<i>De Afdeling Zedenpolitie</i>	119
De ontwikkelingen op het niveau van de Centrale Recherche	120
<i>Het Bureau Zware Criminaliteit</i>	120

INHOUD

<i>Het Bureau Verdovende Middelen</i>	123
De bestrijding van de drugshandel een hopeloze zaak?	124
De grenzen van de politieke drugsbestrijding bereikt	127
<i>Het Bureau Vuurwapens</i>	130
<i>Het Bureau Autodiefstallen</i>	132
De kwesties van informatie en infiltratie	133
<i>Het gebruik van informanten</i>	135
<i>Het gebruik van infiltranten</i>	138
De herinrichting van de Recherche in 1985-1986	141
De reorganisatie van de Centrale Recherche	141
<i>De achtergrond, de inhoud en het draagvlak</i>	141
<i>De organisatorische en operationele gevolgen</i>	145
De implicaties van de herstructurering van het korps voor de Recherche	148
<i>De invoering van de geïntegreerde gebiedsgerichte taakuitoefening</i>	148
<i>De Recherche in het Beleidsplan 1985-1990</i>	152
<i>De slag tegen de zware misdaad is verloren, lokaal en nationaal</i>	155
<i>Het begin van de regionalisering van de Recherche</i>	159
Besluit	161
4 De ontwikkeling van de professionele misdaad	165
Inleiding	165
Het algemene beeld van de geregistreerde misdaad	166
De rechercheurs over de ontwikkeling van de geregistreerde misdaad	169
De vormen van professionele misdaad in de stad	174
Eenvoudige diefstallen: van winkeldiefstallen tot voertuigdiefstallen	175
<i>Winkeldiefstallen</i>	176
<i>Voertuigdiefstallen</i>	178
Gekwalificeerde diefstallen: van inbraken tot overvallen	182
<i>Inbraken</i>	182
<i>Brandkastkraken</i>	189
<i>Diefstallen met geweld</i>	191
Berovingen in de openbare ruimte	192
Georganiseerde en gewelddadige overvallen	195
De vormen van professionele misdaad in de haven	201
De diefstallen: van kleine dingen tot complete trucks	202

De in-, door- en uitvoer van illegale goederen	210
<i>Smokkel van sigaretten</i>	210
<i>Smokkel van vuurwapens</i>	212
<i>Smokkel van auto's</i>	215
Besluit	218
5 De ontwikkeling van de georganiseerde misdaad	221
Inleiding	221
Het algemene beeld bij de rechercheurs	222
De (eigen) aard van de georganiseerde misdaad	223
De verschijningsvormen van de georganiseerde misdaad	226
De ontwikkeling van de prostitutie	228
De opkomst van de seksindustrie	230
De ontwikkeling van de prostitutie op de Kaap	232
De opbloei van de straatprostitutie op de Rechter Maasoever	239
Het juridisch steekspel rond de seksclubs	242
De tekenen van grootschalige vrouwenhandel	244
De ontwikkeling van de drugshandel	246
De handel in opium	248
De handel in heroïne	250
De handel in hennep en hasj	255
De handel in cocaïne	258
De ontwikkeling van het illegaal gokken	261
De illegale gokpanden	263
De illegale stadslotto	269
De bingospelen	272
De rol van de grote gokbazen	275
De macht van de georganiseerde misdaad	278
De vorming van criminele syndicaten	279
De opbouw van posities in legale economische sectoren	282
Het geweld en de georganiseerde misdaad	286
De afpersingen en criminele incasso's	287
De liquidaties in het criminele milieu	292
De georganiseerde misdaad en de corruptie	299
Besluit	304

6 De zware misdaad en de Recherche in de eerste helft van de jaren negentig	307
Inleiding	307
<i>Samenleving en criminaliteit: landelijke erkenning van het probleem</i>	308
Kenschets en politieële aanpak van de georganiseerde misdaad	309
De opeenvolgende landelijke inventarisaties	311
Enkele sprekende Rotterdamse voorbeelden	315
De oprichting en inrichting van de Regionale Recherche Dienst	317
De nieuwe visie op de bestrijding van georganiseerde misdaad	317
De inrichting van de Dienst in 1994-1995	319
De lopende en de nieuwe onderzoeken	321
De werkzaamheden van het Platform Zware Georganiseerde Misdaad	323
<i>De criminele netwerken in de haven</i>	325
<i>De EU-fraude en georganiseerde misdaad</i>	326
<i>De georganiseerde misdaad en het wegtransport</i>	328
Het Randstadproject en het Kernteam Rotterdam-Rijnmond	329
Het Randstadproject	329
<i>De New Yorkse oorsprong van het project</i>	329
<i>De opstart van het project</i>	332
<i>De moeizame voortgang van het project</i>	336
<i>De stopzetting van het project</i>	339
De vernieuwing van het landelijk beleid inzake georganiseerde misdaad	341
De landelijke organisatie van de (inter)regionale recherchesamenwerking	345
<i>De opgang en ondergang van het IRT Noord-Holland/Utrecht</i>	345
<i>Het offensief van de procureur-generaal R. Gonsalves tegen het Randstadproject</i>	348
<i>De oprichting van het Kernteam Rotterdam-Rijnmond</i>	351
De zware misdaad in Rotterdam volgens de onderzoeksgroep-Fijnaut	352
Besluit	354
7 Algemeen besluit	359
Noten	367
Bijlagen	387

INHOUD

Lijst van afkortingen	392
Lijst van figuren	393
Bibliografie	394
Personenregister	406